

Mořice

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Prostějov

Nadmořská výška: 206 m n. m.

Počet obyvatel: 522

Adresa URL: www.morice.cz

Okres: Prostějov

GPS souřadnice: 49.330476N, 17.196888E

První pís. zmínka: 1238 (786 let)

PSČ: 798 28

Historie obce Mořice

O původu samotného jména Mořic se usuzuje, že pochází pravděpodobně od dávného názvu lučnatých niv, močálů, močidel neboli mořin, které se kdysi rozkládaly podél říčky Hané. Jiná verze pro vysvětlení názvu Mořice zase uvádí, že jde o označení odvozené od latinského nebo německého jména Mauricius, v slovanském jazyce uváděného Mořic nebo Moro, podobně jako sousední Nezamyslice od Nezamysl nebo Pavlovice od jména Pavel. Alespoň tak to uvádí ve své Vlastivědě moravské František Václav Peřinka.

Podobně jako na jiných místech rovinaté Hané, také v okolí Mořic byly ideální podmínky pro osídlování. Úrodná rovina s protékající říčkou a tůňemi bohatými na ryby, travnaté pastviny a lesíky lemující říční břehy lákaly k vytvoření sídla už od nepaměti. Nejstarší stopy osídlení už z doby starších čtvrtohor byly nalezeny právě v Mořicích. V roce 1933 objevil pracovník brněnského Zemského muzea dr. František Stehlík v bývalé cihelně zbytky diluviálního nosorožce, zuby, páteř a lopatka mamuta, stoličky diluviálního koně a překrásné kopí pazourkovitého typu aurignatského, pocházející z období mladého paleolitu (tyto nálezy jsou uloženy v Prostějovském muzeu). Také podle objevených hrobů na pozemcích Poločtvrť za zídka nebo na Pololání za Hliníkem se dá usuzovat, že zde bývala osada už před dobou křesťanskou.

V prvé době křesťanské měla být údajně v osadě fara, zemanský hrádek obehnaný příkopem a zdí. Stával podle všech známek vlevo od dnešní budovy zámku, kde je dosud znatelné vyvýšené místo. V šestém století se v povodí řeky Moravy a jejího okolí začínají objevovat první Slované, kteří z počátku přicházejí jako kočovníci a později se začínají usazovat. Objevují se také v okolí Němčic nad Hanou a Mořic jak dokládají nalezené hroby u Víceměřic na Padělkách, u Vitčic nad hostincem u silnice, v Němčicích u Hliníka a také v Mořicích, kde byl v kosterním hrobě nalezen náhrdelník z perel. Také v roce 1969 při kopání základů kravína byla v hloubce půl druhého metru objevena kostra ženy, zbytky slovanského žároviště s uhlíky, střepiny z keramiky a zásobnice, údajně ze 7. století, dále střepy, rohatka a hřeben z doby římské ze 3. století n. l.

Nejstarší zmínku o Mořicích obsahuje listina z 27. ledna 1238, uložená v brněnském archivu, kterou potvrzuje bratr krále Václava I. a markrabě moravský Přemysl Doubravnickému klášteru právo na ves Semislav na Opavsku. Listina byla vydána v Hulíně a mezi těmi, kdo ji ztvrzovali je i Předibor z Mořic, nižší šlechtic, který měl v Mořicích nějaký majetek a psal se po nich. Také na další listině datované k 1. prosinci 1238, kterou král Václav potvrzuje kleriku Řehořovi popluží a les ve vsi Loděnice, které mu daroval rovněž Přemysl, markrabě moravský, je jako svědek vyhotovení uveden Předibor z Mořic. Po Přediboru z Mořic náležela osada r. 1260 Jaroslavě, dceři Soběslava z Mořic, r. 1350 Benediktu III. z

Kravař, po jeho smrti r.1375 dědil Mořice s příslušenstvím, mlýnem, řekou a farou Lacek z Kravař a dal intabulovat Mořice i zdejší tvrz, mlýn, řeku a faru r. 1384 Radslavovi z Nětčic.

Roku 1389 vydělili Lackovi synové Mikuláš a Jan, Radslava a dohodli se ohledně držení Mořic a to: Jan z Kravař se svou manželkou držel Mořice a nazýval se Jan z Mořic. Po pánech z Kravař se jako majitelé panství vystřídaly další šlechtické rody, nechyběli mezi nimi ani Žerotínové, kteří drželi panství až do roku 1620, kdy byl Bedřich Vilém ze Žerotína za účast na stavovském povstání zbaven majetku. Mořice získal jako konfiskát Maxmilian, kníže Lichtenštejn. Ten daroval v roce 1633 Mořice klášteru Paulánů ve Vranově u Brna, který založili společně se svou manželkou Kateřinou, urozenou paní z Boskovic - Černé Hory. V majetku Paulánů zůstaly Mořice až do roku 1784, kdy byl tento řád císařem Josefem II. zrušen. Mořického panství se pak ujal Moravský náboženský fond. V roce 1812 získal Mořice za 150 tis. Zlatých rakouský arcikníže Ferdinand Karel de Este vévoda z Parmy a Modeny a po něm jeho vnuk František de Este, pán na Modeně. V roce 1885 bylo panství zakoupeno arcibiskupem Furstenberkem pro arcibiskupství. Od tohoto roku byly Mořice v majetku olomouckých arcibiskupů: Theodor Kohn, František Bauer, Lev Skrbenský, Dr. Antonín Stojan.

V držení olomouckých arcibiskupů bylo mořické panství do 16. února 1924, Toho roku byl zbytkový statek s 36 ha přidělen Josefu Dudkovi. Zbývající pole bylo přiděleno občanům Mořic, obci, část občanům Němčic, Nezamyslic a Vrchoslavic. Osadu Mořice tvořila řada domů od řeky Hané, která tekla křivolace u osady, do té doby než byla provedena její regulace. K ní se družila strana protější, obloukem k panskému dvoru a tvořila před zámkem trojúhelník, zvaný "Malá strana". V roce 1910 měla osada 100 domovních čísel a 545 obyvatel.

